

[Tyroll]

sig på. Det er et menneskefjendsk og børnefjendsk system. Barnet får oftest lov til at stå uforberedt på denne situation. Det får ingen hjælp til at søge at fastholde fantasien og udfoldelsen i form af egne krav til den fortsatte tilværelse.

FNs erklæring taler om, at barnet skal have ret til undervisning, der skal være alment dannende og sikre, at barnet kan blive et nyttigt medlem af samfundet. Der tales videre om opdragelse til fuld forståelse af, at dets energi og evner bør anvendes til at tjene dets medmennesker. Det lyder meget godt, men hvad med det enkelte barn selv og dets ønsker til tilværelsen som led i at skabe det sociale samvær med dets medmennesker?

Her har vi erfaringer for, at der gives trænge kår. Med almen dannelse menes der i realiteternes verden tilpasning til den eksisterende produktionsmåde, til de eksisterende værdinormer. De skal gøres til indhold i tilværelsen i stedet for egne værdinormer.

Der kan ikke sættes spørgsmålstegn ved disse i pædagogikken og uddannelsen. Arbejdsgiverne og de borgerlige partier og politikere kæmper hårdnakket for at bevare indoktrineringen og for at bevare stabiliteten for kapitalen. De børn, der kommer ind i skolen fulde af liv og fantasi, kommer mange gange ud af den som skoletrætte og ofte fantasiforladte mennesker. Tilværelsen bliver ofte indholdsløs, tomt for egne målsætninger, tomt for noget at kæmpe for, en håbløshed er sat i stedet og giver sig udtryk i bl. a. rastløse handlingsformer for at fordrive tiden, hævrværk måske, måske ungdomskriminalitet. Men så angribes det, som om det var en sygdom hos den enkelte og ikke hos samfundet.

Fra borgerligt hold og fra socialdemokratiets side vil børneåret blive brugt til at tilsløre det reelle stop for forbedringer i de sociale foranstaltninger, der måske kunne sikre børnene bedre opvækstbetingelser.

Uafhængigt af børneåret eksisterer der en række viljer til forbedring af børns vilkår, forbedring af deres muligheder for at skabe og fastholde egne målsætninger for tilværelsen. Det viser sig i en række krav til overenskomstfornyelserne. Nedsat arbejdstid med fuld lønkomensation og uden tempoopskruninger. I dette krav ligger to formål. For det første øget tid til børnene og for det andet mindskelse af arbejdsløsheden med følgende konsekvenser for børnenes tryghed. Overens-

komstkrav om betalt frihed til at tage med børnene på daginstitution for at få et samarbejde med pædagogerne for at få trygge forhold her. Der er rejst krav fra visse sider om 1-2 dage, rimelige krav, men vi får dem nok ikke imødekommet. Betalt frihed ved børnenes sygdom, så de ikke overlades til sig selv som følge af forældrenes frygt for at blive fyret. Også et ganske rimeligt krav. Betalt frihed ved børns indlæggelse på hospital for at sikre børnene tryghed i de nye omgivelser. Også et rimeligt krav. Men der er ingen udsigter til, at man vil efterkomme disse krav fra arbejdsgivernes side. Det er nødvendigt med en hård kamp, og det viser også, at spørgsmålet om børns opvækstvilkår i dette samfund er en klassekamp og må føres som sådan.

Pædagogerne har vist vilje til at kæmpe for, at børnene sikres mulighed for at udvikle et rigt indhold i deres tilværelse, stimuleret af en veludviklet pædagogik, der kan bidrage til at afmystificere samfundets funktion og styrke forståelsen for egne kræfter i kamp for ændringer.

Disse eksempler på gode viljer bliver bremset af politisk modvilje og beslutninger. Nedskæringer og dårlige normeringer skaber elendige betingelser for arbejdet i daginstitutionerne. Daglejen vinder frem på bekostning af daginstitutioner med pædagoger, der har arbejdet med deres egne evner til at stimulere børnenes fantasi og livsudfoldelse.

Der kan hentes mange eksempler. Et eksempel f. eks. fra Albertslund, hvor pædagogerne klart siger: Der skete et pædagogisk gennembrud i 1960'erne, da begyndte der at ske noget godt. På den baggrund er det ekstra bittert at opleve, hvad der sker nu. Vi bliver dygtigere, men kan nu ikke bruge det til noget. Og så opremser de en lang række eksempler på dårlige forhold, som bevirker, at de ikke kan udføre deres arbejde. Det drejer sig om, at personalet må afspadsere, hvis der gennemføres ture, og det er der ikke rigtig mulighed for. Det er et krav, der burde opfyldes. At der kun er organiseret beskæftigelse i de fleste institutioner i 1½ time om dagen, at børnegrupperne er for store, at der ikke er tid til at løse konflikter, som forekommer hyppigere, jo større grupperne er, at der ikke er tid til at lære børnene praktiske færdigheder, at der ikke er mulighed for at støtte truede børn, at der ikke er mulighed